

Etelä-Savon ELY-keskus

<http://www.ymparisto.fi/vaikutavesiin/vesienhoito>

Lausuntopyyntönnö 15.12.2023 Dnro ESAELY/1563/2023.

Lausunto vesienhoidon keskeiset kysymykset ja työohjelma Vuoksen vesienhoitoalueella 2028-2033

Vesienhoitoalueille laaditaan vesienhoitosuunnitelmat, joissa esitetään vesienhoidon yleislinjaukset sekä määritellään tavoitteet ja toimenpiteet vesienhoitoalueella tehtävälle vesienhoitotyölle. Suunnitelma laaditaan kuudeksi vuodeksi kerrallaan. Vesienhoito-suunnitelmat vuoteen 2027 on hyväksytty valtioneuvostossa v. 2021. Nyt ne tarkistetaan koskemaan vuosia 2028–2033. Valmistelua varten on laadittu vesienhoitoaluekohtaiset asiakirjat, joissa käsitellään neljännen suunnittelukierroksen keskeisiä kysymyksiä, suunnittelun työohjelmaa ja aikataulua sekä ympäristövaikutusten arvioinnin aloittamista ja toteuttamista. Etelä-Savon ELY-keskus pyytää Vuoksen vesienhoitoalueen keskeisistä kysymyksistä ja työohjelmasta palautetta.

Vesienhoidon tässä suunnitteluvaiheessa kuvataan keskeisiä haasteita ja mahdollisuuksia, joita tarkastellaan tarkemmin myöhemmin laadittavissa yksityiskohtaisemmissa vesienhoitosuunnitelmissa.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto toteaa, että tarvitsemme tehokasta vesienhoitoa, jotta pinta- ja pohjavesiemme heikkeneminen saadaan pysäytettyä ja onnistumme kohentamaan vesiemme tilaa. Keskeiset toimenpiteet, niiden tarpeellisuus ja kohdatut haasteet tunnistetaan tässä suunnittelun vaiheessa hyvin. Resurssista ja tehokkaista menetelmistä on krooninen pula. Yhdeksi ratkaisukeinoksi esitetään kuntien roolin kasvattaminen. Tästä on Pohjois-Karjalasta hyviä kokemuksia mm. valuma-aluekunnostusten osalta, joissa ennallistettiin turvetuotantokäytössä olleita soita. Löytyy varmasti aktiivisia kuntia, jotka tarttuvat vesienhoidon kysymyksiin, kun tekemiseen löytyy ulkopuolinen rahoitus.

Pohjavesien osalta raportissa todetaan, että merkittävimmät pohjavesiriskiä Pohjois-Karjalassa aiheuttavat tekijät ovat pilaantuneet maa-alueet ja historialliset pilaantumiset, liikenne ja tienpito, asutus ja maankäyttö, teollisuus ja yritystoiminta, maa-ainesten otto sekä maatalous. Nostamme yhdeksi merkittäväksi huolenaiheeksi melko laajasti maakunnan alueella sijaitsevat kallioperän mustaliuskevyöhykkeet. Ne ovat uhka pohjavesien lisäksi myös pintavesille. Olisi tärkeää ohjata lisätutkimuksia ja vesienhoitotoimia näille alueille, sillä mustaliuskeiden rikki ja raskasmetallit aiheuttavat yllättäviä ongelmia. Esimerkiksi Kontiolahden Kerolankankaan soranoton vaikutuksesta pohjaveden nikkeli- ja rautapitoisuuksiin keskustellaan edelleen. Myös kalakuolemia tai kaloille liian alhaisia pH-lukemia on havaittu mustaliuskeisiin liittyen. Riskialueiden parempi kartoitus auttaisi ennakoimaan haittoja.

Heinäveden osalta raportissa todetaan, että Palokin koskien ennallistaminen uhanalaisten kalakantojen elvyttämiseksi on tärkein toimenpide suunnitteluvaiheella. Maakuntaliitto huomauttaa, että Palokin kysymys on vielä täysin avoin ja ratkaisuna voi

olla muukin kuin laajamittainen koskien ennallistaminen ja noususteiden poisto. Energiayhtiön esittämän Nälönvirtamallin lisäksi vaihtoehtona on myös tilanteen pysyminen ennallaan.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Markus Hirvonen
maakuntajohtaja

Lisätietoja:
Jukka Nykänen, ympäristöasiantuntija
etunimi.sukunimi@pohjois-karjala.fi
puh. 0504120717

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Voitte tarkastaa allekirjoituksen oikeellisuuden kirjaamosta.